

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Cob/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618200291
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8618200291.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v sporovej veci žalobcu: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Staré Grúnty 7, 841 04 Bratislava, IČO: 35 717 769, zastúpeného JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, so sídlom Plynárska 1, 821 09 Bratislava - Ružinov, proti žalovanému: Ing. Marián Geci, miesto podnikania Sov. hrdinov 456/78, 089 01 Svidník, IČO: 40 807 037, o zaplatenie 740,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 7Cb/2/2018-45 z 18.2.2019, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 330,- eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne z dlžnej sumy od 9.8.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 500,- eur za celkový poplatok vo výške 410,- eur. Celková dlžná čiastka na úhradu bola 910,- eur, ktorú sa žalovaný zaviazal zaplatiť v 13 mesačných splátkach po 70,- eur, pričom prvá splátka bola splatná 10. deň po uzatvorení tejto zmluvy, každá ďalšia splátka až do úplného zaplatenia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Za poskytnutie úveru si veriteľ účtoval celkový úrok vo výške 20 % z istiny za celú dobu splácania úveru. Za poskytnutie úveru si veriteľ účtoval spracovateľský poplatok vo výške 6 % z istiny a za správu úveru vo výške 10 % z istiny. Žalovaný zaplatil sumu 170,- eur. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 8.8.2015. Podľa súdu prvej inštancie právny vzťah účastníkov je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca bol v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Na tejto skutočnosti nič nezmenilo formálne vyznačenie účelu úveru na výkon podnikania alebo povolania na formulári zmluvy, ktorý žalovaný ovplyvniť nemohol. Právny vzťah účastníkov súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka. Súd zistil, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, pravdivú výšku úrokovej sadzby, sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ročnú percentuálnu mieru nákladov a priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov, preto poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Navyiac podľa internetovej kalkulačky je pri poskytnutej pôžičke 500,- eur a vrátenej sume 910,- eur za 13 mesiacov ročná úroková miera 73,80 % a RPMN 210,20 %. Žalobca neposkytol žalovanému správny údaj o výške ročného úroku z úveru, preto má uvedená skutočnosť rovnaké právne následky, akoby tieto povinné náležitosti v úverovej zmluve

vôbec neboli uvedené. Žalobca predstieral v zmluve úrokovú sadzbu vo výške 20 % ročne, pričom ďalšiu odplatu za úver „ukryl“ do neprijateľného spracovateľského a administratívneho poplatku. V skutočnosti poskytol úver za nemorálny úrok vo výške 73,80 %, pričom v rovnakom období, podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci február 2015 na úrovni 9,55 % ročne. Výška úrokov 73,80 % ročne podstatne (takmer osemnásobne) prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci február 2015. Táto skutočnosť sama o sebe má za následok absolútnu neplatnosť predmetnej úverovej zmluvy. Žalobca má preto nárok na vrátenie poskytnutého úveru bez úrokov a bez poplatkov. Žalobca poskytol žalovanému úver 500,- eur a žalovaný zaplatil 170,- eur, preto súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 330,- eur so zákonným úrokom z omeškania 5,05 % ročne z dlžnej sumy od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

3. Výrok o trovách konania zdôvodnil tým, že úspech žalobcu bol v sume 330,- eur z uplatnených 740,- eur, teda v rozsahu 45 % a úspech žalovaného bol 55 %. Vzhľadom na približne rovnaký pomer úspechu a neúspechu, žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti rozsudku v jeho zamietajúcej časti a súvisiacom výroku o trovách konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

5. Namietal, že z obsahu predmetnej Zmluvy o úvere je zrejmé, že právny vzťah vznikol medzi dvoma subjektami podnikateľskej sféry. Súd prvej inštancie túto skutočnosť neskúmal, nakoľko sa nevyjadril k týmto skutočnostiam, či jednotlivým ustanoveniam Zmluvy o úvere, kde je jednoznačne uvedené, že úver bol žalovanému poskytnutý na výkon podnikania alebo povolania, čiže je zrejmé, že sa nemôže jednať o spotrebiteľský vzťah, ale jedná sa o obchodnozávazkový vzťah. Prvostupňový súd nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie, z ktorého by vyplynul ním prezumovaný záver, uspokojil sa len s vlastným konštatovaním bez akýchkoľvek dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, akými úvahami sa súd prvej inštancie riadil, akým spôsobom posudzoval vzťah medzi žalobcom a žalovaným, keď dospel k záveru o spotrebiteľskom charaktere predmetnej Zmluvy o úvere. Vzhľadom na tieto skutočnosti je nutné považovať napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné, čo zakladá jeho nezákonnosť. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Aj Ústavný súd SR opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

6. S poukazom na uvedené navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat' žalovaného k náhrade trov konania.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

8. Odvolací súd prejednal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu, ale aj na internetovej stránke súdov SR (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP). Nariadenie pojednávania si nevyžadovala potreba zopakovania alebo doplnenia dokazovania a nevyžadoval si to ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1, 2 CSP). Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie a s dôvodmi odvolania žalobcu, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný len výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj súvisiaci výrok o

trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

10. Odvolateľ okrem iného tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý právny predpis), alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednáwanej veci súdom prvej inštancie.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

14. Vzhľadom na uplatnené odvolacie dôvody žalobcom odvolací súd konštatuje, že rozsudok je odôvodnený riadne, v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, ako aj v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a aj s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

15. Podstata odvolania žalobcu spočíva v tom, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie vychádzal, keď predmetný zmluvný vzťah medzi stranami sporu posúdil ako vzťah spotrebiteľský.

16. Vo vzťahu k tomuto odvolaciemu dôvodu odvolací súd konštatuje, že aj odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie je toho názoru, že Zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu dňa 25.2.2015, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nakoľko žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a žalovaný je spotrebiteľ, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Z obsahu spisu totiž nevyplýva, a nebolo to ani žalobcom preukázané, že by žalovaný pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmluve je síce žalovaný označený ako fyzická osoba - podnikateľ (obchodným menom a IČOm), a zároveň je v zmluve uvedené, že úver bol žalovanému poskytnutý na výkon podnikania alebo povolania, zároveň však v zmluve sú uvedené údaje žalovaného ako fyzickej osoby - nepodnikateľa (meno a priezvisko, rodné číslo), a v takom prípade, v prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie účelu - výkon podnikania/povolania, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Z vyznačenia účelu na „podnikanie alebo

povolanie“ by sa mohlo zdať, že by nemali byť žiadne pochybnosti o účele úveru. Avšak skutočnosť, že žalovaný bol v čase uzavretia zmluvy držiteľom živnostenského listu, a priori nevylučuje možnosť uzavrieť zmluvu v postavení spotrebiteľa, vziať si úver na účel nesúvisiaci s jeho podnikaním (porovn. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1930/11). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v čl. I. predmetnej Zmluvy o úvere je uvedené, že účel poskytnutia úveru je bližšie špecifikovaný v Žiadosti o úver, ktorú však žalobca súdu nepredložil. Preto s poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalobcovi (ako veriteľovi). Žalobca v konaní nepreukázal, že úver poskytol žalovanému na účel výkonu podnikania. Tieto pochybnosti umocňuje aj výška úveru 500,- eur, ktorá sa odvolaciemu súdu zdá pomerne nízka, aby bola určená na výkon podnikania žalovaného. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie uzavrel, že Zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 25.2.2015, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a žalovanému je dôvodné priznať postavenie spotrebiteľa. S ohľadom na uvedené, predmetná Zmluva o úvere zároveň predstavuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

17. Zároveň sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že v predmetnej zmluve o úvere chýbajú obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f/, i/, j/, k/, y/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. S ich neuvedením sa nespája neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy však v ust. § 11 ods. 1 písm. b/ poskytuje spotrebiteľovi zvýšenú ochranu, a to v tom, že v prípade, ak nie sú tieto obligatórne náležitosti v zmluve uvedené, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

18. Vykonaným dokazovaním bolo zároveň preukázané, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 500,- eur a žalovaný zaplatil 170,- eur, preto súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 330,- eur s príslušným úrokom z omeškania a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

19. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, potom odvolací súd po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom, rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej zamietajúcej časti, vrátane závislého, odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého výroku o náhrade trov konania, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaný ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustne proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods.1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).